

**Alla unga flickors och
fruentimers mycket nyttiga och
lärdomsrika hushålds ...**

18B Skillingtryck L30 (1767, Gävle)

Alla unga Flickors och
Fruentimärs mycket nyttiga

Och Lärdomsrika

Hushålds

Spegel.

Förefäst uti en alt för ljufliga

Wisa,

Sjunges som: Kullen höst med rågn och töcken.

För sin stora nytta, och myckna nöje
skull, är detta tryckt nu i åbe
andra gången i Gessle.

1767.

I.

Fröata GUD, Föräldrar ära,
Wara flitig, snabb och snäll;
Allt hwad som kan läras, lära,
Ifrån morgon in til qväll.
Dygden älska, odugd hata,
Wara nögder med sin del;
För sig sielf all odugd rata,
Wry sig ej om andras fel.

2.

Weta tiga: noga höra,
Sedigt tala och med skäl,
Ej beslag på grannar göra.
Gjöra litet, görat wäl,
Tänka först, och sedan tala,
Ej förtro sig hwat och en;
Andras ord ej mycket skala.
Wara snygger, wara ren.

3.

Weta wårde på de stycker,
Som hon bör nödwändig ha,
Tycka rätt om det hon tycker,
Drått ej för riktigt ta,
Weta pruta weta handla,
Alltid wara flinck och nått,
Wanda, ändra, och förwandla,
Uppå et förnuftigt sätt.

4.

Jcke låta sig bedraga
Utaf tidsens lopperi,
Mindre låta sig behaga
Til at wara mycket fri:
För the sina kärlek båra,
Och til ingen fatta hat,
Umgås årbar, åldren åra,
Aldrig låra fåfangtprat.

5.

Wackra böcker stundom låsa,
Nyttighet til minnes skrif.
Aldrig någon hastigt snåsa,
Bruka dygdigt tidsfördrif.
Tärning, kort och dylikt spela,
Sifwer lättjan mera rot.
De som görat, såkert fela,
Wanan sållan wisar bot.

6.

Våra brygga, baka, bränna,

Wäl

Mälta, färga, tvätta wäl, ;
Weta sig i spisen wända,
Intet göra utan skal;
Sylta, salta, siuda, steka,
Spinna, nyska, häkla, sy;
Och i stället för at leta,
Sig med nya sysslor bry.

7.

Stöva hus, wäl ansa dricka,
Se om tappar, swickor, sprund,
Weta sådant alt til pricka,
Ei för knapp, och ei för rund;
Åtta nyklar, låsen stänga,
Se om eld med warsamhet:
Ingen ting owäligt slänga.
Hålla tyst hwad som man wet.

8.

Winter plagg om wåren damma,
Låggat in för krätt och mahl,
At man må få gagn af samma
Nästa winter. Sedan skal.
Hon bestira sig at leta
Efter hushålds läke bot,
Skrifwa up hwad hon får weta,
Bruka det til skade-mot.

9.

Stoppa, wäfwa, sticka, laga,
Räkna, skrifwa goder hand,
Husbestwäret nögder taga,

Se om Kar och tunnors band;
Tättna det som börjar gisna,
Det som rostas, göra rent:
Watna det som börjar wisna,
Allt i tid, och ej försent.

10.

Swad inrednes, noga akta,
Det ej skjåls, ell' skåmmes bort,
Wål för frost, ohyra, wackta,
Och at allt sker wål och fort;
Wara snabber som en lärka,
Ut i huset gå omkring,
Se på allt, ej låta märka;
Alltid göra nyttig ting.

11.

Wittid up, när det blir dager,
Kämpa med sitt folk i flit,
Wara först, som arbet tager,
Ropa sen: gå hit och dit;
Höflighet mot dem, som tjena,
Intet wara lika god;
Deras rätt dem ej förmena,
Hålla den wid Lustigt mod,

12.

Frihet ej för mycket gifwa,
Muntra dem, som tjena bra,
Låta dumbhet olönt blifwa,
Men god tjenst belöning ha.
Eydligt låsa, något rita,

Stift

Sitet bry sig om Musik,
Wakta sig at stå på krita,
Wara til förnuftet rik.

13.

Lära alt hwad hushåld ägnar,
Sjelf gå med i hwad som gjörs.
Tala sjelf på fina wagnar,
Bry sig ei med nytt, som hörs,
Thee, Schockla och Caffe dricka,
Stjäl bort tiden ganska lätt.
Är ei wacker, för en flicka,
Som sjelf bör hushålls rått.

14.

Det til prydna plåga wara,
Och nödwändig wara bör,
Sådan kostnad bör man spara,
Medelst hon det sjelfwer gör;
Ripper, rynkor, Blume, kraga,
Halsband, knutar bjesz å krus,
Alt hon sjelf det ändrar, lagar,
Och sen måttligt brukar snus.

15.

Sålslap bör man sparsamt öfwa,
Ty de gifwa nog beswär;
Ja de plå från syster söfwa,
Som til mycken skada är.
Sällan ge och ta visiter,
Wara höflig: warsamt tal,
At ei ord som mycket biter
Mätte göra hedren fal.

16.

16.

Vara muter, glad och rolig,
Aldrig vara alla mod,
Ej snar-sticken, utan tolig.
Mot den arma huld och god.
Ej i fönstret stå och titta,
En hon gör sig dermed fal,
Ej med gjerning derwid sitta,
Deraf kommer hon i tal.

17.

Och om hon sig där mycket pryder,
Hon då gäster bjuder in,
Den förbigår, det så tyder,
Ei, tilreds är Flickan min,
Ej storgapug, skrattlår vara,
Skrika högt i tal, och se'n,
För hwar karl at ställa snara,
I hwart sällskap wälja en.

18.

När twetydig ord framföres.
Ej sin ögon wända kring,
Inga fräcka miner göres,
Wäst förstå då ingen ting.
Ej sin wån stört näbbigt swara,
När påminnes om des fel,
Heldre blygas, fly sin fara,
Taga i god warning del.

19.

19.

Ärbart kläder, gå i kyrcka,
Sitta Sedig, höra til,
Skaparn utan skrymtan dyrcka,
Undgå den som iawalkra wil;
Sällan uppå gistas tänka,
Bättre at hon bedja kan,
I sin tid, at Gud må skäncka,
Henne en förnuftig man.

20.

Sedan lärð, och länge öfwadt
Uti hushålds ädla wett,
Skal hon sinna oförtöfwadt
Hennes bröllop bli tilredt.
Medlertid må alla skåda,
Swarie dag hur de se ut;
Sådant will jag könet råda:
Och här ta min Wisa slut.

